

JARL VAN DER PLOEG
COLUMN

In Ravenstein Eindelijk wordt er in Nederland weer eens gevochten om een vestingmuur

Bij sommige protesten die momenteel in Nederland worden is het lastig door die harde korst van egoïsme en eigenbelang heen te kijken. Zo ook bij het protest tegen de nog te bouwen kademuur bij Ravenstein. Niet voor niets worden de tegenstanders uitgemaakt voor 'fanaten die puur hun eigenbelang dienen' en 'een paar praatjesmakers die hier niet eens geboren zijn'.

Maar aan de andere kant: ze hebben ook wel een punt.

Het begon toen een aantal jaar geleden werd aangekondigd dat de dijk tussen het Noord-Brabantse Ravenstein en het verderop gelegen Lith versterkt zou worden en een aantal bewoners dacht: nu of nooit. Hun stad had in tegenstelling tot andere vestingsteden als Naarden, Bergen op Zoom of Brielle, immers niet zo'n karakteristieke vestingmuur lopen. Die was in de loop der eeuwen waarschijnlijk verloren gegaan.

Dus wat nou, dachten de bewoners, als we die dijkversterking aangrijpen om over een stuk van 200 meter die historische kademuur opnieuw in ere te herstellen?

Uitmundend plan, vond ook het waterschap, want in de toekomstplaatjes werd niet alleen een kademuur getekend, maar ook een brede, betegelde wandelboulevard, die Ravenstein, als je tenminste een beetje door je wimpers heen keek, leek te veranderen in een soort Tel Aviv aan de Maas.

Er bleek alleen een vrij substantieel probleem te zijn met het hele plan: op de plek waar de historische vestingsmuur moest verrijzen, stond die helemaal nooit.

'Er heeft hier in het verleden nooit een muur gestaan', zei architectuur- en cultuurhistoricus Willem Jan Pantus bijvoorbeeld tegen het *Brabants Dagblad*. Hij noemde het project pure geschiedvervalsing. Bij een vorige dijkversterking werden nog uitvoerig opgravingen gedaan, maar nooit werd een muur gevonden. 'Als er ooit een muur aan heeft gezeten, dan hadden we op zijn minst de aanhechtingen daarvan teruggevonden.'

En zodoende begon het verzet in de stad. Een groep burgers, waarvan de meeste aan de aanpalende Waaldijk wonen, diende bezwaren in tijdens informatiebijeenkomsten, begon een petitie die inmiddels tweehonderd keer is ondertekend en organiseerde recentelijk zelfs een heuse zitstaking.

Het hielp alleen geen snars, zegt Leon Thoolen, een van die Ravensteiners die faliekant tegen de plannen is. 'Toen we bij die laatste inspraakavond weer over de muur begonnen, zei de omgevingsmanager: ik wil

het er niet meer over hebben, die kademuur komt er.'

'Ze lieten daarna foto's zien van de muur in Buren, bij Tiel, en zeiden: kijk dan hoe mooi zo'n muur is', zegt Els Driessen. 'En ja, die muur is ook heel mooi, maar die is authentiek. Die staat er al honderden jaren. Wij hebben helaas geen muur in Ravenstein.'

Maar in een tijd waar de grenzen - of muren zo u wil - tussen authenticiteit en imitatie vervagen, doen dat soort argumenten er nauwelijks toe. Volgens projectgroep Meanderende Maas, die de bouw namens het waterschap overziet, biedt de namaakkademuur namelijk wel 'de kans om Ravenstein meer herkenbaar te maken als karakteristieke vestingstad'. Lees: toeristen te trekken.

En volgens Martin Jan van Mourik, voorzitter van de Stichting Vestingwerken Ravenstein, 'moet je de bouw ervan meer zien als een nieuwe fase in de geschiedenis van onze vestingstad'.

Overigens is het volgens de tegenstanders allemaal de schuld van diezelfde Van Mourik. Hij is als emeritus hoogleraar notarieel recht en voormalig *Telegraaf*-columnist immers een van de meest notabele inwoners van de stad. Voor hij in zijn eigen tuin begon te graven, een muurtje vond, ervan overtuigd was dat het een oude stadsmuur betrof en vervolgens de stichting oprichtte, sprak helemaal niemand over een kademuur.

'Onzin', zegt diezelfde Van Mourik. 'Bijna iedereen is voor dit project en de tegenstanders zijn vooral bang dat ze straks hun tuintje moeten missen. Want dat is het, hè? Ze gebruiken de huidige dijk nu als voortuintje. Het is puur eigenbelang.'

'Onzin', zegt ook Olga Rikken, tegenstander van het eerste uur. 'Wij zijn bijvoorbeeld voor het plaatsen van een damwand om het water tegen te houden. En zo'n damwand is even hoog, dus beneemt ons evenveel uitzicht. Wij zijn alleen tegen ingrepen die niets toevoegen aan de veiligheid, een hoop geld kosten, de natuur kapotmaken en puur bedoeld zijn om toeristen te lokken. Echt, als het moet, procederen we door tot aan de Raad van State. We vechten door tot het bittere eind.'

Het is misschien wel het enige historisch accurate aan dit hele verhaal: dat er in Nederland eindelijk weer eens gevochten wordt om een vestingmuur.

De Maasdijk. Waar nu een hek staat, moet straks een 'historische' kademuur verrijzen.

